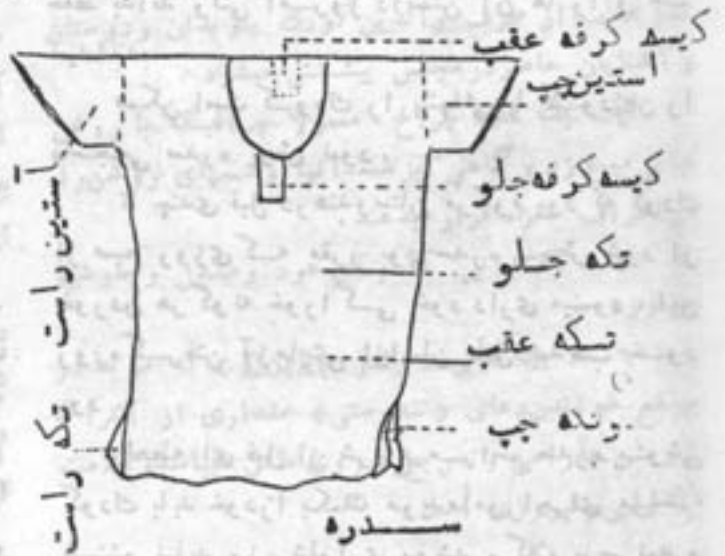

(نوزوت)

قبل از اینکه شرح مراسم سدره پوشی پردازیم لازم است برای روشن شدن ذهن خوانندگان گرامی مدتصری راجع سدره و کشتی بحث شود.

کشتی

کشتی: (بضم کاف) عده‌ای آنرا از کلمه Cosh پنی کبر دانسته اند که در فارسی کنونی نیز بصورت «کشتی گرفتن» یعنی کبر یکدیگر را بمنظور زور آزمائی گرفتن باقی است و در سایر زبانها نیز از همین ماده و تقریباً بهین معنی دیده میشود مثلاً در انگلیسی Coast یعنی دور دریا (ساحل) است و کلمه اوستائی کشتی «ایویانگهنه» Aiwyawnghana میباشد.

کشتی از ۷۲ نخ پشم سفید گوسفند (۳) بافته شده. بافتن کشتی بطرز ویژه‌ای انجام میگردد، بدین طریق که ۷۲ نخ را به ۱۲ قسمت و هر قسمت را بیش بهر ۳ اشاره به ۷۲ بسا (۴) و ۱۲ ماه سال و شش چهره گنبار است تقسیم نموده و بعد می‌بافتند (۵) بافتن کشتی در هندوستان مخصوص زنان پیشوایان دین و عدل تطهیر آن با موبدان میباشد.

سدره: (بکسرین و فتح راء) بمعنی عده‌ای از کلمات اوستائی Setehr Paesenghe بمعنی «جامه سفید» یا Vastra بمعنی پوشش میباشد و در اوستا نیز بصورت Vohumeni Vastra که بمعنی «جامه نیک اندیشی» است استعمال شده. برخی آنرا از کلمه «سودره» بمعنی «راه بر سود» تصور میکنند و در این صورت آن را بضم سین تلفظ مینمایند (۱) سدره جامه ایست که باید سفید رنگ و بلافاصله پدیدن چسبیده و از ۹ تکه (۲) پارچه پنبه‌ای خالص دوخته شده باشد و بلندی آن نیز باید بعدی باشد که بر او برسد. قطعات نه گانه سدره بشرح زیر است:

۲ تکه	قسمت های جلو و عقب
۲ تکه	آستین چپ و راست
۲ تکه	کبسه گرفته «جلو و عقب»
۲ تکه	پهلوی چپ
۱ تکه	پهلوی راست
۹ تکه	مجموعاً

۱- برای اطلاعات بیشتر رجوع شود: The religion Ceremonies and Customs of the

Parsees by J.J. Modi P. 185.

۲- اشاره به ۹ جزء بدن انسانی است و طبق بسنا-ها ۵۴ آن ۹ جزء برقرار زبیرند:

1) Gita =	محببت شخصی	4) Oshtan =	هوش و جان	7) Baüdangh	احساسات قلبی و وجدان
2) Tan =	کالبد جسمانی	5) Kaharp =	کالبد روحانی	8) Orvan =	روان
3) Azde =	حواس	6) Taveshish =	آرزو و هوس	9) Frava: hi =	فرهوشی

۳- سفیدی علامت پاکی و گوسفند نشانه بی آزاری است ۴- قسمت مهمی از اوستا ۵- برای اطلاعات بیشتر رجوع شود بکتاب «مزدیسنا و تاثیر آن در ادبیات پارسی تألیف آقای دکتر محمد معین ص ۲۴۳-۲۵۲ و

پشتهاج ۱، ص ۳۴۷ و The Religion Ceremonies and customs of Prsees by J.J. Modi P. 185

طفل قبل از سدره پوش شدن باید نماز روزانه مخصوصاً « اوستای کشتی » و « سروش باج » را از حفظ باشد، سابق بر این میبایستی طفل « پست Parei » (آیه استفاروتوبه) و چند اوستای دیگر را نیز از حفظ بداند ولی امروز دانستن آن ها را واجب نمیدانند.

ممکن است کودک را بنهائی یا کودکان را دستجمعی سدره پوش نمود.

تا چندی قبل در هندوستان مرسوم بود که کودک از صبح روزی که مقرر بود سدره پوش شود از خوردن هر گونه خوراکی خودداری مینمود، این روزه گرفتن آزمایشی از ایمان طفل بمذهب خود بود.

لحظه ای قبل از شروع مراسم سدره پوشی کودک باید خود را بکمک موبد مأمور اجرای مراسم شستشو نماید و زیرشلاواری بیوشد و کلاه بر سر نهید و بالا تنه خود را با پارچه سفیدی بیوشاند و در مجلس سدره پوشی که اغلب عده زیادی از مدعوین حضور دارند با اتفاق موبد (دستور) حاضر شود و در جای مخصوص بنخود یعنی روی چهار پایه ای از چوب که با پارچه سفیدی پوشانیده شده است و بشرق بنشیند در نزدیک جایگاه وی سفره سفید بزرگی گسترده و در وسط آن اشیاء زیر فرار دارد (۲)

۱ - يك سینی حاوی لباس و سدره و کشتی برای طفل در هندوستان علاوه بر لباس مقداری نبات و مثنی برنج و یک عدد دماغ گیل و یک گردن بند گل و یک پیاله از گرد قرمز رنگی بنام (کو کون) و چند سکه نقره (روپیه) نیز در این سینی قرار دارد، این اشیاء در هندوستان علامت خوشبختی است و هیچ ربطی بمراسم مذهبی ندارد و تمام آنها را دستور پس از انجام مراسم سدره پوشی بکودک میدهد مگر روپیه ها که باید خود بردارد.

۲ - يك سینی پر از برنج (در هندوستان مرسوم است) که بعد از انجام مراسم سدره پوشی

متأسفانه منبری که بناتشان دهد پیدایش سدره و کشتی از چه زمانی بوده است درست نداریم ولی آنچه از کتب یازند و پهلوی و فارسی بدست میآید خیلی قدیم تر از زمان اشوزرتشت است متنها در آن زمان سدره عبارت از زره بولادین و کشتی گنبد ابریشمین بوده (۱) که پسران در حدود سن بلوغ یعنی ۱۵ سالگی آن را بر تن میکردند و در جرگه مردان سلحشور وارد میشدند و مجاز بودند دوشا دوش - مردان بشکار و بیکار بردازند ولی چون اشوزرتشت مخالف جنگ و خونریزی بود زره بولادین را تبدیل به پارچه نازک سفید نخی نمود و آن را جامه اشونی (پاک) نامید و گنبد مرد افکن را تبدیل به کمر بندی (کشتی) از پشم سفید گوسفندی آزار کرد و آنرا علامت ظاهری زرتشتیگری قرار داد بنابراین هنوز هم زرتشتیان اطفال خود را بین سنین ۷ و ۱۵ سالگی با تشریفات خاصی سدره می پوشانند و کشتی می بندند و با اصطلاح آنها را « سدره پوش بانوزوت » میکنند تا در جرگه زرتشتیان در آیند.

مراسم سدره پوشی: هر طفل زرتشتی اعم از پسر یا دختر باید بین سنین ۷ و ۱۵ سالگی « سدره - پوش » شود طبق عقیده زرتشتیان و بنا بکتاب پهلوی « سدره » اگر بکنفر زرتشتی بدون دربر داشتن سدره و کشتی راه برود مرتکب گناهی عظیم میشود و نیز بنا بکنج شایگان « و شایست لاشایست » کودکمی که مرتکب عمل شنیعی گردد والدین او مسئول و گنهگار خواهند بود و همچنین در عمل نیک آنان سهم و از باداش آن بهره مند خواهند شد. بنا بر این پدر و مادر در سدره پوش کردن اطفال خود اهتمام کافی مینمایند ولی اگر پدر و مادری بواسطه عدم تمکن مادی قادر بانجام این وظیفه نباشند اشخاص متول از لحاظ نوایی که برای اینکار میدادند بارضا و رغبت اطفال بی بضاعت را یا خرج خود سدره پوش مینمایند و علاوه بر ابله هدایائی نیز با اطفال سدره پوش شده تقدیم میدارند و حتی گاهی بوالدین چنین اطفالی نیز هدایا می بخشند

- ۱ - بنا بر روایت فردوسی هوم عابد افراسیاب را با آن پسته و بکیخرو تسلیم نمود.
- ۲ - سدره پوشی را در هندوستان نوزوتی گویند که از دو جزء « نوا » (پهلوی Navah) و « نوا » (انگلیسی Naval) New یعنی نونوازه) و « زوت » (از ریشه « زو » (شایست کردن) تشکیل یافته است چون پارسیان هندوستان « ز » را « ج » تلفظ میکنند بجای « نوزوت » « نوجوت » میگویند و برخی اصلاً این کلمه را همان « نوزاد » یعنی زندگانی نوین دانسته اند.

هر يك درجی خود گرداگرد سفره سدره پوشی قرار گرفتند ، دستور مأمور سدره پوشانند بگودك - و بروی او می نشیند و سدره را در دست طفل میگذارد . سپس تمام موبدان متقفا شروع بخواندن « اور مزدیشت » مینمایند و اگر طفل نیز اور مزدیشت را از بر باشد با آنها میخواند والا بخواندن سرود « پناهو (۲) » اکتفا مینماید . در بعضی از خانواده های هندوستان بجای « اور مزدیشت » « پت Patet » (آیه توبه و استغفار) را میسرایند .

پس از تمام شدن « اور مزدیشت » یا « پت » دستور و گودك مقابل بگدیگر میایستند و گودك شروع بخواندن قسمتی از اوستا میکند (در هندوستان و بدینوسیله در مقابل حضار و موبدان اقرار بزرتشتی بودن خود مینماید .

سپس دستور سدره را بگودك میپوشاند و در ضمن مقدمه « اور مزدیشت » یا سرود « پناهو » را میخواند و برای اینکه کشتی را بگودك طفل به بند پست سراسر او می ایستد و کشتی را از وسط نانویده و مطابق شکل زیر در دست میگیرد .

بموبد نماز گذار داده میشود (این نشانه ای از بقایای سنت کهن است که اجرت موبد را با جنس می پرداختند) .

۳- يك سینی پراز دسته های گل که در خانه تشریفات از طرف والدین گودك بموبدان و دوستان و آشنایان حاضر در مجلس پیشکش میشود .

۴- يك عدد چراغ . معمولاً چراغی که با روغن نباتی میسوزد و گاهی نیز شمعدها و شمعهای روشن را در اطراف سفره قرار میدهند .

۵- آتشدانی که در آن عود و صندل و خوشبو میسوزد .

۶- يك سینی « لرك (۱) Lork » که موبد در موقع خواندن دعای « تندرستی » مقداری از آنرا با آویشن بآرامی و تدریج بر روی طفل میپاشد و علامت کامیابی و فیروزی است .

گودك هر دو آستین دستور را میگیرد

دستور دکتر م. ن. (دالا) دارای درجات M.A و

Ph.D. و P. Litt (تلامذیم کراچی است)

از اینموقع گودك باید هر دو آستین با انگشتان کوچک دستور را باد دست گرفته و در تمام مدت کشتی بستن آنها را رها نسازد . بلافاصله دستور و

چون طفل در جایگاه خود نشست و سایر موبدان

۱ - شرح آن در شماره ۵ سال اول مجله بشوتن ص ۱۸ درج شده است .

۲ - یکی از سرودهایی است که هر زرتشتی در نازروزان خود چندین بار تکرار مینماید .

کودک متفقا شروع بخواندن « اوستای کشتی » که بزبان پهلوی و ترجمه اش چنین است مینماید .

بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان .

با اندیشه و گفتار و کردار نیک ، باتن و روان ، در کیتی و مینو از تمام گناهان بشیمان هستم و توبه میکنم .

از هر چه گفته ام و کرده ام و اندیشه ام و شنیده ام و فرموده ام . از همه گونه گناه بشیمان هستم و توبه میکنم .

بر اهریمن شکست باد (این جمله را سه مرتبه تکرار میکنند و در هر دفعه کشتی را تکان میدهند) شکسته وزده باد روح گناه و « دروند (Dorvand) با دیوان و دروغگویان و جادوان گجسته (ملعون) درته دوزخ نگونه و نگونسار باشند بهمین نحو سرآیدن اوستای کشتی را ادامه میدهند تا به کلمه « هینیا ورشتام Haitia Varshtam » که بمعنی نیک کرداری است برسند در این موقع موبد شروع میکند به بستن کشتی بدین طریق که میان آن را از جلو دو دور بدور کمر طفل می پیچد و بخواندن اوستای کشتی ادامه میدهد تا سرود « یناهو » برسد . دو دفعه این سرود را تکرار میکند و در هر مرتبه یک گره در جلو کمر طفل بکشتی میزند و سپس با سرآیدن سرود « اشم و هو Ashem Vohu » دو

گره دیگر در پشت کمر طفل بکشتی میزند و بدین طریق مراسم کشتی بندی خاتمه مینماید و کودک نیز آستین های دستورا را میسازد و دستور از پشت سر بجلو کودک می آید و هر دودست او را در دست میگیرد و کلام شهادت را که بزبان اوستایی و ترجمه آن بشرح زیر است کلمه بکلمه میخواند و کودک آن را تکرار میکند .

من مزدا پرستم ، من مزدائی را پرستش می کنم که زرتشت تعلیم داده است و بآن آئین ایمان آورده و استوار هستم .

میستایم نیک اندیشی را . میستایم نیک گفتاری را ، میستایم نیک کرداری را ، میستایم دین به مازدیسنی را که دور کننده جک و کنار نهنده اسلحه و آموزنده برداری و راستی است .

از تمام مذاهب حال و گذشته بزرگتر و بهتر و عالی تر مذهب او را پرستی زرتشتی است . باهورا نسبت میدهم تمام نیکی هارا اینست کلام شهادت دین مزدیسنی .

پس از اینکه طفل کلام شهادت را بکمک دستور و در حضور جمیع موبدان ادا کرد مراسم مدره پوشی پایان میرسد و کودک لباس میپوشد و دستور « دعای تندرستی » را که بزبان پهلوی است باهنگ دلپذیر و مخصوص میسراید و در ضمن مثنی « لرك » و برنج (در هندوستان) و آویشن برشانه و سر کودک میباشد و در پایان باوتیریک می-

هریک هدایای خود را بکودک تقدیم میدارند

کوبد که وارد جرگه زرتشتی گری شده است . بعد والدین و خویشان کودک باو تبریک می گویند و هر یک هدایای خود را تقدیم می دارند و مراسم با خوردن شربت و شیرینی و احياناً نهار کامل ، و پایان می پذیرد .

دو گره در پشت کمر کودک بکشتی میزند